

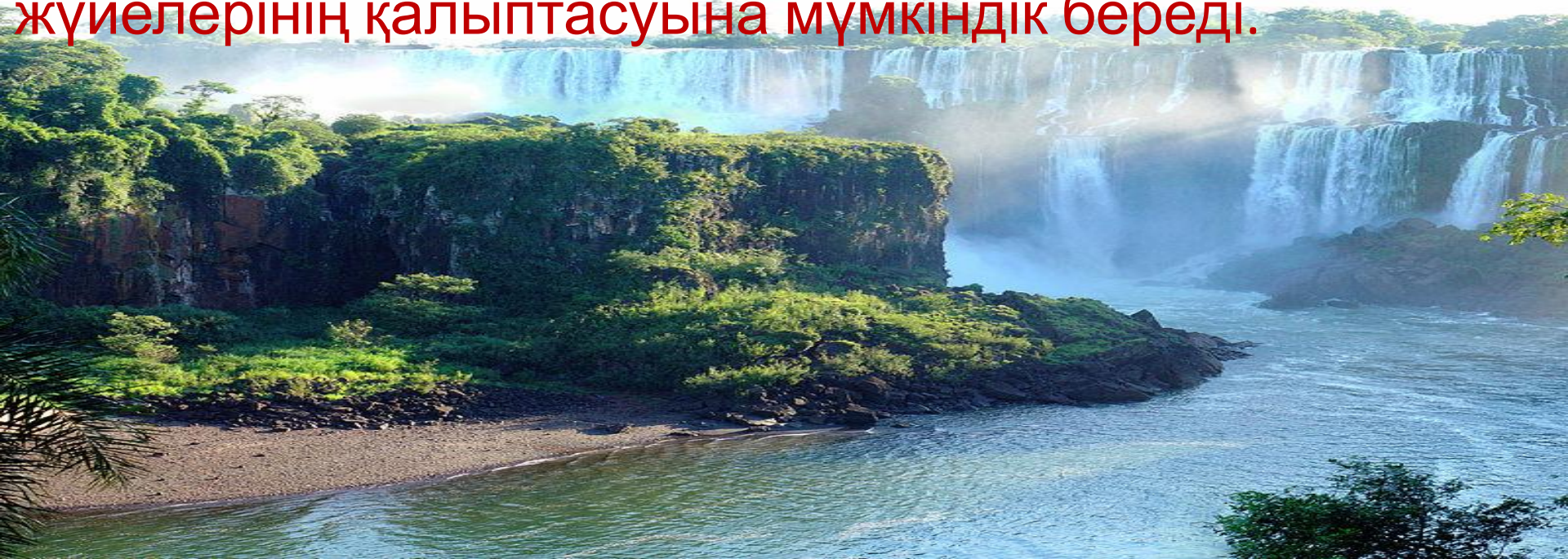
Оңтүстік Америка елдері

- Оңтүстік Америка — батыс жарты шардың оңтүстігіндегі құрлық.
- Жерінің аумағы (аралдарымен) - 17 840 000 км².
- Халқының саны - 387 489 196 (2011 жылғы санақ).
- Адам басына шаққанда - 21,4 чел./км².
- Құрамында – 12 мемлекет бар (оның 3-еуі тәуелді).
- Сағаттық белдеулері - UTC-2 тен UTC-5 дейін.
- Ең биік жері – Аконкагуа (6960 м).
- Ең үлкен қалалары - Сан-Паулу, Буэнос-Айрес, Рио-де-Жанейро, Богота, Лима, Сантьяго, Каракас, Медельин, Белу-Оризонти, Кали

Құрлықтың шығысы негізінен жазық және таулы-үстіртті болып келеді, бұл бөлік ежелгі Гондваналық Оңтүстік Америкалық платформада орналасқан. Платформаның қазіргі іргетасы архей-протерезойлық қалқандар түрінде (Гвиана, Батыс және Шығыс Бразилия) жер бетіне шығып жатыр. Ол кристалды тақтатас, гранитті гнейс пен кварциттен құралған. Абстракциялық жасы 1,5 – 4 млрд. жыл аралығында. Олардың арасында қат-қабаттық интрузия мен жанартаулық әрекеттер әсерінен қалыптасқан конгломераттар (Рорайма формациясы) кездеседі.

Оңтүстік Америка-көптеген өзендермен су жолдарының отаны, өйткені Оңтүстік Америка дүние жүзіндегі ең суы мол құрлық, басқа құрлықтармен салыстырғанда онда екі есе артық жауын-шашын түседі. Жер бетіндегі құрлықтың 12%-ын құрайтын оның аумағына дүние жүзіндегі өзендер ағынының 27%-ы тиесілі. Құрлық пішіні, оның климаттық жағдайы мен орографиялық құрылымы, жер бедері ірі өзен жүйелерінің қалыптасуына мүмкіндік береді.

Топырағы мен өсімдігі

Құрлықтың топырақ-өсімдік жамылғысының қалыптасуы мен таралуы ең алдымен ылғалдану дәрежесіне тәуелді. Ұзақ уақыт құрлық жеке дара дамыған, органикалық дүниенің эндемизмі өте жоғары. Флоралық құрамы жағынан құрлықтың көпшілік бөлігі Неотропиктік, қиыр оңтүстік Голантарктикалық әлемге жатады. Неотропиктік әлем бес флоралық облысқа бөлінеді (Кариб, Гвиана, Амазона, Бразилия, Анд) және мезозойдан бері қалыптасқан көп түрлі өсімдіктердің эндемик формалардың көптігімен ерекшеленеді.

1507 ж. Лотарингия географы М. Вальдземюллер Веспуччи құрметіне оңтүстік құрлықты Америка деп атаған, кейіннен 1541 ж. бұл атау батыстағы екі құрлыққа да берілді. 1515 жылдың соңында испандық Х.Д. Солис Оңтүстік Американың шығыс жағалауын жүзіп өтіп, 1516 ж. Ла-Платаны, кейіннен Уругвай мен Парана өзендерінің төменгі ағысын ашты. 1520 ж. Ф. Магеллан басқарған испан экспедициясы Ла-Платадан Патагонияға дейін жүзіп, Патагония (Магеллан) бұғазы арқылы Тынық мұхитына өтті. Құрлықтың Тынық мұхит жағапауын 1522 – 1558 ж

ТІЛДІК

ҚҰРАМЫ

Адам саны

Тілі	Адам саны	
	Испан тілі	233.600.108
	Португал тілі	191.480.630
	Ағылшын тілі	800.000
	Голланд тілі	510.000
	Француз тілі	230.000

Назарларыңызға

